

С.І. ПЕКАР

(100 років від дня народження)

Пекар Соломон Ісакович — видатний фізик-теоретик, академік АН УРСР (1961). Народився 16 березня 1917 р. у Києві в родині адвоката. У 1938 р. закінчив Київський університет. У 1938–1960 рр. працював у Інституті фізики АН УРСР (з 1944 р. — завідувач відділу), з 1960 р. — завідувач відділу теоретичної фізики Інституту напівпровідників АН УРСР, з 1944 — водночас професор Київського університету.

Наукові праці в галузі теорії неметалічних кристалів. Розробив (1939) кількісну теорію випрямлячів із запірними шарами. Запровадив поняття про полярони і розвинув їх теорію (1946–1949). Обґрунтував (1946) метод ефективної маси електрона в кристалі і розвинув (1947–1953) теорію домішкових електронних центрів і загальну теорію форми і температурної залежності смуг домішкового поглинання світла та люмінесценції, зумовленої електрон-фононою взаємодією. Увів поняття деформаційного потенціалу (1951). Виконав цикл робіт з теорії екситонів, передбачив (1957) додаткові світлові хвилі (світло-екситони) в кристалах у ділянці екситонного поглинання і побудував (1957–1960) нову кристалооптику. Запропонував (1964) особливий механізм електрон-фононного зв'язку і на його основі теорію підсилення ультразвуку дрейфом носіїв струму. Передбачив (1969) можливість самостимульованої хемілюмінесцентної реакції в газах і розробив теорію її використання в хімічних лазерах. Отримав (1975) вираз для енергії довільно залежного від часу електромагнітного поля в середовищі з частотною та просторовою дисперсією. Автор фундаментальних праць — «Исследования по электронной теории кристаллов» (1951) та «Кристаллооптика и добавочные световые волны» (1982). Створив теоретичну школу.

С.І. Пекар — лауреат Державної премії України (1981), нагороджений орденами та медалями. Президією НАН України засновано премію імені С.І. Пекаря (1999).

Ю.О. МИТРОПОЛЬСЬКИЙ

(100 років від дня народження)

Митропольський Юрій Олексійович — відомий математик і механік, академік НАН України (1961). Народився 3 січня 1917 р. у с. Шишаки (тепер Полтавської обл.). У 1938 р. вступив до механіко-математичного факультету Київського університету (1938–1941). 3 серпня 1941 р. — у лавах Червоної армії, у листопаді 1941 р. отримав відпустку для продовження освіти і в березні 1942 р. закінчив фізико-математичний факультет Казахського університету. Після навчання в Рязанському артилерійському училищі (1942–1943) воював на Брянському, Прибалтійському і Ленінградському фронтах (1943–1945), отримав бойові нагороди. В 1946–1950 рр. працював у Інституті будівельної